

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

I. In Episcopis constituendis vetus Ecclesia secuta est exemplum Apostolorum. Designatio personæ olim ab iisdem fiebat à quibus consecratio. Describitur in aversione vetus forma electionum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

Regalium origines ex arbitrio comminiscuntur.

IV. Neque verò paucis hac de re verbis agi potest, cum disputatio isthæc aliquot capita complectatur quæ in satis perplexa disquisitione versantur. Attamen argumenti nobilitas delicatiorum hominum, qui exactis disceptationibus anguntur, ingenii satisfacere poterit; præcipue cum illa tantum attingere velimus quæ necessaria sunt omnino ad Regalium cognitionem; dilatis in aliud tempus quæ absque piaculo, licet eruditionis plena, hinc omitti possunt.

V. Electionum canonicarum materies, quæ tam latè patet, hinc tamen delibanda est, quatenus regie auctoritatis sive assensus regij mixtionem olim admittebat. Vnde proficitur de Investituris, & quæ illas secuta sunt, sacerdotij & imperij controversis agendi necessitas. Fidei quoque ab Episcopis exacta, & Regibus præstita, injicienda mentio, cum illius beneficio Regalia effectus definant. Canonum quoque & legum publicarum constituta adducenda erunt, quibus vacantium sedium redditus Ecclesiæ aut successoribus olim reservati erant. Discutienda quoque erit feudaliu rerum recentiori jure introducta natura; quæ vassalli morte beneficij sive regalium redditus domino feudi addicit, donec hominij præstatione novus vassallus defungatur. Tum subnectendum quid ex eo jure præsumptum sit à Principibus in perceptione fructuum qui ad episcopatus vel abbatias vacantes pertinebant, quid à Conciliis posterioribus constitutum, quid regii edictis receptum, & senatus Parisiensis consultis decifum fuerit. Quibus omnibus disceptatis, aperiet sese juris istius regij quod Regaliam vocant origo. Vnde quisque colligere poterit quid de principali illa questione sentiendum sit, scilicet an coerceri debeat ad certas Ecclesias Regalia, vel ad regni istius universas porrigi.

CAPVT II.

Synopsis.

I. In Episcopis constituendis vetus Ecclesia secuta est exemplum Apostolorum. Designatio persona olim ab iisdem fiebat à quibus consecratio. Describitur in averseione vetus forma electionum.

II. Antiquitas nihil clero & populo tribuit præter solum testimonium & consensum, electionem autem ipsam & iudicium Metropolitano & Episcopis provincialibus. Discrimen nullum erat inter clericum servatum & populum in testimonio dando.

III. Hæc opinio nova est. Ejus tamen ope

conciliari poterunt dua contraria sententia, de quibus multum digladiantur scriptores. Ex necessitate consensus populi manavit assensus regij necessitas.

IV. Episcopi provinciales accedebant ad Ecclesiam vacantem; & successorem deligebant plebe presente, cui relinquebatur facultas suffragandi vel resistendi electioni. Probatur ex Cypriano.

V. Hic usus descendit ex traditione divina, Quanam modo accipiendum sit plebis testimonium & Episcoporum iudicium.

VI. Electionum Christianarum ritus illustrantur ex Lampridij loco valde illustri. Probatur iterum auctoritate Cypriani in arbitrio plebis positum fuisse an electum admittet vel recusaret.

VII. Ergo plebs quidem testimonium ferre poterat; sed tamen jus æquum cum Episcopis non habebat in electionibus. Refelluntur Novatores, qui Cypriani verba in diversum trahunt, ut electionum iura plebi vindicent.

VIII. Origenes presentiam populi requirit in ordinando Episcopo. Cur ita visum. Quid significent iis verbis, qui foris sunt, in prima Pauli epistola ad Timotheum.

IX. Clemens quoque Romanus docet Episcopos eligi ab Episcopis, sed gratos & acceptos debere illos esse fidelibus. Emendatur versio Juny Patricij.

X. Arbitrium electionum penes Episcopos fuisse ayo Origenis patet ex Ensebio.

I. **P** R I M A illa pars aggredienda est quæ canonicas electiones & regiam cum illis progressu temporis admittam potestatem respicit. In Episcopis constituendis petitam ab exemplo Apostolorum formam secuta est vetus Ecclesia; quæ in personæ designatione & ejus postea consecratione per manus impositionem versabatur. Quæ duæ actiones ab ipso Ecclesiæ exordio usque ad hanc ætatem in Oriente, & usque ad quartum seculum in Occidente, conjungi solebant; adeo ut, quem admodum fieri solet in actibus legitimis qui neque diem recipiunt nec conditionem, designatio ab iisdem fieret à quibus ipsa consecratio. Episcopi scilicet in unum collecti promovendæ personæ vitam antea actam ejusque merita discutiebant, & probatam ordinabant. Sed in personæ deligendæ examine, vacantis Ecclesiæ clerum & populum interrogantes, eorum testimonia exquirebant, atque consensum præstolabantur, ne invitis obruderetur Episcopus. Itaque desideria & vota cleri atque populi necessaria quidem erant ut in pace fieret ordinatio; sed vis & supremum arbitrium electionis penes Episcopos erat uniuscujusque provincie. Harum promotionum ordo deinde per canones apertius explicatus est, ad vitandam scilicet, quæ frequenter accidebat, ex Episcoporum absentia in deligendis personis moram longiorem & in examine faciendo perturbationem. Electiones itaque in occidentali

Ecclesia separari cœperunt à confirmatione, & hæc ab ordinatione sive consecratione. Tunc clero civitatis, cum consensu populi, electio futuri Episcopi tributa est; & Metropolitanorum cognitioni, unâ cum Episcopis suæ provinciæ, decreti de electione facti reprobatio vel confirmatio reservata. Quod jus ad solum deinde Metropolitanum posterioribus canonibus translatum est ob synodorum infrequentiam.

II. Ceterum si negotium istud referatur ad primam originem, morumque veteris Ecclesiæ & antiquorum canonum ratio habeatur, constans est illa sententia quæ solum testimonium & consensum designandi Episcopi clero & populo tribuit, ipsam verò designationem sive electionem & iudicium Metropolitanum unâ cum synodo provincialium Episcoporum. In quo testimonio dando non reperio discrimen aliquod constitutum à veteribus inter clerum civitatis & populum. Aequo enim jure hac in parte utebantur, & utriusque consensus ad suscipiendum Episcopum expectandus erat. Totâ quippe, ut jam dixi, auctoritas erat penes Episcopos, & præcipuè penes Metropolitanum, qui rebus gestis τὸ χῆρος adhibebat, ut loquitur synodus Nicæna.

III. Non me latet quin plerisque nova videri possit hæc opinio, & fortasse ob novitatem periclitari. Sed si animo sincero expendatur, ut vera esse testimonio prolatis statim demonstrabitur, sic ex duabus oppositis conflata, ambarum auctoritate fulciri poterit. Duæ etenim sunt hac in disputatione præcipuæ sententiæ. Altera plebem à jure electionum remotam semper fuisse docet, solo relicto illi testimonio & voto, clero autem civitatis electionem in solidum tributam. Altera docet jus æquum semper fuisse clero & populo in electionibus, idque jure apostolico & veterum patrum testimonio niti. Nos verò nec clero civitatis nec populo jus merum electionis olim competivisse asserimus, sed solis Episcopis provinciæ, qui testimonio atque consensu cleri & populi in persona eligenda utebantur. Postea jus electionis clero, cum populi consensu, in Occidente communicatum est; donec populus ab eo jure seclusus est. Ex necessitate consensus populi in electionibus manavit assensus regij necessitas, qua de re postea disserendum erit.

IV. Definitionis nostræ probationem ex testimoniis veterum patrum & synodorum petemus. Qui luculentius ista explicuit proferendus est Cyprianus epistola LXXVIII. Diligenter de traditione divina & apostolica observatione servandum est & tenendum quod apud

nos quoque & sæpe per universas provincias tenetur, ut ad ordinationes rite celebrandas, ad eam plebem cui prepositus ordinatur, Episcopi ejusdem provinciæ proximi quique conveniant, & Episcopus deligatur plebe præsentē, quæ singulorum vitam plenissime novit, & uniuscujusque actum de ejus conversatione perspexit. Quod & apud vos factum videmus in Sabini college nostri ordinatione, ut de universæ fraternitatis suffragio, & de Episcoporum qui in præsentia convenerant, quique de eo ad vos literas fecerant, iudicio, episcopatus ei deferretur, & manus ei in locum Basilidis imponeretur. Locus est insignis: unde discimus ex more ubique sæpe recepto Episcopos provinciæ ad Ecclesiam vacantem accedere solitos, & plebe præsentē successorem deligere. Designandæ personæ actus discutiebantur publicè; & plebi facultas relinquebatur suffragandi vel renitendi. Sed iudicium & electionis arbitrium integrum erat penes Episcopos præsentēs, ut disertè docent verba ultima de ordinatione Sabini in Hispaniis facta.

V. Ex divina traditione hunc usum elegantè trahit Cyprianus, nempe ut plebe præsentē Episcopi præpositos deligant: idque probat ex factis Moysi, qui jubetur exuere Aaronem stola pontificia, eamque filio ejus Eleazaro imponere coram omni synagoga, juxta versionem Septuaginta interpretum: *Coram omni synagoga jubet Deus constitui sacerdotem; id est, instruit & ostendit ordinationes sacerdotales non nisi sub populi assistentis conscientia fieri oportere; ut plebe præsentē vel detegantur malorum crimina, vel bonorum merita prædicentur, & sit ordinatio iusta & legitima quæ omnium suffragio & iudicio fuerit examinata. Quæ verba distributivè sunt accipiendâ; ut suffragium sive testimonium pertineat ad plebem, quæ testimonio suo præponendis suffragatur, vel malorum detegendo crimina, vel bonorum merita prædicando; iudicium verò ad Episcopos, ut superius monui ex eodem Cypriano. Dicitio suffragij approbationem significat in iure & apud alios auctores.*

VI. Ex Lampridio in vita Alexandri Severi illustrari potest electionum Christianarum ritus, & quæ populi partes in eis essent apertissimè explicari juxta mentem Cypriani: *Vbi aliquos voluisset (Alexander) vel rectores provinciis dare, vel prepositos facere, vel procuratores, id est, rationales ordinare, nomina eorum proponebat, hortans populum ut si quid haberet criminis, probaret manifestis rebus; si non probasset, pœnam subiret capitis. Dicebat, quæ grave esse, quum id Christiani & Iudæi facerent in prædicandis sacerdotibus qui ordinandi sunt, non fieri in provincialium rectoribus, quibus*